

Motion till riksdagen 2019/20:3460

av Angelica Lundberg m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2019/20:63 Tydligare regler vid konsumentavtal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tidsfrist för utövande av ångerrätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om när en köpare ska anses ha fått en vara i besittning och tillkännager detta för regeringen.

Barns roll i den digitala marknaden

Konsumentdjungeln är i dag snårig. Det är inte lätt som konsument att ha koll på olika lagar och dessutom veta vilken lag som är tillämplig när. Några av remissinstanserna har uttryckt ett behov av förenklad lagstiftning som är överblickbar och lättförstådd för konsumenten. Sveriges advokatsamfund menar t.ex. att en möjlig väg kan vara att införa en konsumentbalk, där alla lagar kring konsumentköp samlas för att undvika att konsumenterna ska behöva ha juridisk kunskap för att kunna förstå sina rättigheter. Det är Sverigedemokraternas mening att en sådan övergripande översyn bör göras dels med anledning av de förändringar som har skett i konsumentbeteendet när det gäller e-handel, dvs. distansavtal, och konsumtion av elektroniska tjänster som mobilapplikationer, mjukvaror, strömningstjänster och andra liknande tjänster, men också med tanke på den nya digitala tekniken och det faktum att nuvarande lagstiftning inte följt med i utvecklingen.

Vi värnar om barnen, och särskilda regler ska gälla för barn som konsument. Det är i dag enkelt, även för unga personer, att handla via digitala platser. Detta eftersom tillgången till digitala platser är stor, fri och snabbt hittas om internetuppkoppling finns. Barn är omyndiga och har begränsad rättshandlingsförmåga. De får generellt sett inte handla varor eller tjänster via avtal eller på kredit och får inte heller ta hand om sina tillgångar. Barn kan dock i vissa fall ha rättshandlingsförmåga inom särskilda områden.

Till exempel får en omyndig person som har ett eget hushåll ingå de avtal som behövs för den dagliga hushållningen, såsom att teckna elavtal. Även inköp av hushållsartiklar, kläder och mat är exempel på sådana avtal som barn med eget hushåll får ingå. Från 16 års ålder får den som är omyndig själv disponera över sin egen arbetsinkomst.

Det är dock inte tillåtet att rikta direkta köpuppmaningar till barn. Det gäller i alla typer av medier. Det är inte heller tillåtet att uppmana ett barn att övertala sina föräldrar eller andra vuxna att köpa något åt barnet. Trots detta sker det frekvent att applikationer, appar, riktade till barn innehåller köpuppmaningar. I de 240 appar riktade till barn som Sveriges Konsumenter i sin rapport "App app app" kontrollerat var köp inuti appen möjligt i nästan 90 procent av fallen och 67 procent av dessa appar riktade sig till barn under 12 år. Eftersom direkta köpuppmaningar till barn redan är förbjudna i lag och räknas som otillbörlig marknadsföring så krävs åtgärder för kontroller och sanktioner mot de företag som bryter mot lagen. Utöver det bör lagen ses över så att även indirekta köpuppmaningar och all reklam riktad till yngre barn förbjuds. Dessa frågor ryms inte inom ramen för det här ärendet, men vi avser att återkomma i frågorna i annat sammanhang.

Ångerrätt

Sverigedemokraterna delar regeringens uppfattning om att det är bra att reglerna för konsumentavtal förtydligas även om vi inte delar uppfattningen att det är EU och EU:s politiker som ska besluta hur vi ska ha det här i Sverige. Vi är dock bundna av EU-direktiv, och kommissionen har ifrågasatt det sätt som Sverige valt att införliva direktivet på. Det räcker, enligt kommissionen, inte med att informera om den standardblankett som EU beslutat ska användas vid utnyttjande av ångerrätten utan säljaren ska vara skyldig att överlämna formuläret för utövande av ångerrätt till konsumenten. Enligt artikel 10 i direktivet ska ångerfristen löpa ut 14 dagar efter den dag då konsumenten mottagit informationen. Då informationen med lagändringen i § 2 a kommer att innefatta även ett tillhandahållande av själva formuläret, och även beskriver att formuläret måste lämnas innan ett avtal ingås, måste formuläret i sig därmed anses tillhöra informationen. Därmed ska tidsfristen för utövande av ångerrätten aldrig börja löpa innan säljaren tillhandahållit formuläret för utövande av ångerrätten.

Riskens övergång

I dag är det vanligt med handel över nätet och hemleveranser. Det är dock inte alltid möjligt för mottagaren att vara hemma när leveransen sker, och många tycker att det är bekvämt att få paketet eller matkassen lämnad vid dörren. Vad som då gäller avseende när en vara anses vara i köparens besittning skiljer sig i dagens lagstiftning beroende på om konsumenten bor i villa eller lägenhet. Detta är inte en rimlig ordning, och vi delar flera remissinstansers uppfattning att lagstiftningen för när en vara anses vara i köparens

besittning och möjligheten för säljare och köpare att avtala om riskens övergång bör utredas och förtydligas.

Angelica Lundberg (SD)

Mikael Eskilandersson (SD)

Roger Hedlund (SD)